

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 3. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

Назва дисципліни	Основи наукових досліджень та академічна доброчесність
Викладач (-і)	Баланюк І.Ф., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(050)3733 82
Е-mail викладача	ivan.balaniuk@cnu.edu.ua
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Формат дисципліни	Очний та заочний
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3639
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/

2. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна Основи наукових досліджень та академічна доброчесність спрямована на формування теоретичних знань з основ наукових досліджень, оволодіння інструментальними засобами дослідження, отримання, зберігання, обробки інформації та застосовувати їх під час вирішення поставлених завдань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни Основи наукових досліджень та академічна доброчесність розуміють проведення науково-дослідної діяльності з метою отримання нових знань та їх використання для експертної оцінки господарських ситуацій і прийняття управлінських рішень. Оволодіння навичками публічних ділових і наукових комунікацій з використанням інформаційних технологій задля вирішення поставлених завдань.

3. Мета та цілі курсу

Метою дисципліни полягає у формуванні системи знань щодо основ наукових досліджень та академічної доброчесності.

Цілі навчальної дисципліни. Пізнавальні: дати уявлення про науку та методи наукових досліджень, про загальні правила проведення наукових досліджень та академічної доброчесності; сформувати у студентів комплексний синергетичний підхід до вивчення процесів і явищ в природних і антропогенних екосистемах. Практичні: сформувати навички проведення наукових екологічних досліджень, зокрема, навички пошуку інформації та роботи з науковими першоджерелами, навички постановки наукового експерименту, документування та статистичної обробки первинних даних, наукової інтерпретації отриманих результатів наукового дослідження, а також дотримання академічної доброчесності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК16 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Фахові компетентності:

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Програмні результати навчання:

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
		ден.	заоч.
лекції		16	6
практичні		14	4
самостійна робота		60	80
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
II	D1 Облік і оподаткування	перший	обов'язкова

Тема, план	Кількість годин					
	лекція		практичне заняття		самостійна робота студента	
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.
ТЕМА 1. РОЛЬ НАУКИ У РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА 1. Поняття про науку 2. Організація наукової діяльності в Україні 3. Науково-дослідницька діяльність студентів 4. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів	2		2		8	10
ТЕМА 2. ЛОГІКА ПРОЦЕСУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ 1. Факти та їх роль в науковому дослідженні 2. Поняття наукової проблеми, її постановка і формулювання 3. Зміст наукової гіпотези, її висунення і обґрунтування 4. Суть наукової теорії, її роль в науковому дослідженні 5. Класифікація галузей наук	2	2	2		8	10

<p>ТЕМА 3. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</p> <p>1. Суть наукового пізнання 2. Методологія наукового дослідження 3. Методи та техніка наукових досліджень 4. Методи емпіричного дослідження 5. Методи теоретичного дослідження 6. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях</p>	2		2		8	10
<p>ТЕМА 4. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</p> <p>1. Поняття про наукову інформацію, джерела, принципи 2. Етапи інформаційного забезпечення при науковому дослідженні, групи та достовірність інформації 3. Обслуговування читачів у бібліотеках 4. Техніка роботи зі спеціальною літературою</p>	2				8	10
<p>ТЕМА 5. ОФОРМЛЕННЯ ТА ФОРМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</p> <p>1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види 2. Наукова монографія, наукова стаття, тези 3. Реферат, рецензія, доповідь, підручник, посібник 4. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання 5. Оформлення результатів наукових досліджень</p>	2	2	2		10	15
<p>ТЕМА 6. КУРСОВА, ДИПЛОМНА, МАГІСТЕРСЬКА РОБОТИ: ЯК КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ</p> <p>1. Курсова, дипломна, магістерська робота: загальна характеристика 2. Послідовність виконання курсової, дипломної, магістерської роботи 3. Керівництво курсовою, дипломною, магістерською роботою та її рецензування 4. Підготовка до захисту і захист дипломної, магістерської роботи 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження 6. Типові помилки в написанні та оформленні курсової, дипломної, магістерської роботи</p>	2	2	2	2	10	15

<p>ТЕМА 7. ТЕХНОЛОГІЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ</p> <p>1. Організація творчої діяльності</p> <p>2. Робочий день та робоче місце науковця</p> <p>3. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності</p> <p>4. Ділове спілкування. Ділове листування, розмова по телефону</p> <p>5. Особистий архів (бібліотека) дослідника</p>	2		2			
<p>ТЕМА 8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ</p> <p>1. Суть академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності</p> <p>2. Нормативні документи про дотримання академічної доброчесності</p> <p>3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками</p> <p>4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності</p> <p>5. Процедури забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти</p> <p>6. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення академічної доброчесності</p>	2		2		8	10
Разом	16	6	14	4	60	80

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>100 бальна: 100 протягом семестру, залік виставляється на підставі поточних оцінок за всі форми контролю.</p> <p>Зараховано – «відмінно» (90-100 балів (А – за шкалою ECTS)) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – «добре» (70-89 балів (за шкалою ECTS: 80-89 – В; 70-79 – С)) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>Зараховано – «задовільно» (50-69 балів (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E)) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє</p>
--	--

	<p>правильно застосувати набуті знання до розв'язання прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>Незараховано (менше 50 балів (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 - F)) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 50 балів (усні відповіді, розв'язання практичних завдань); – самостійна робота – 25 балів (контроль самостійної роботи – тестування); – індивідуальне завдання – 25 балів (розробка профорієнтаційного повідомлення). <p>Поточний контроль проводиться на практичних заняттях шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.</p> <p>За кожен вид робіт студент отримує оцінку в 100 бальній шкалі.</p>
Вимоги до письмових робіт	Студент здійснює розв'язання практичних завдань, виконання індивідуального завдання, головна мета яких – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень.
Практичні заняття	Практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, розв'язання практичних завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язують теоретичне навчання і розв'язання практичних завдань з дисципліни, а також передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичні заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» складає 60 год. денної форми навчання та 80 год. – заочної. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені В. Стефаника.</p> <p>Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів, презентації).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання</p>

	<p>завдань, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Інноваційні методи навчання – поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи навчання (https://d-learn.cnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік (виставляється на підставі результатів поточного контролю, самостійної роботи студента та індивідуального завдання).
<h3>7. Політика курсу</h3>	
<p>Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання.</p> <p>Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p> <p>При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: https://surl.li/zntjkk).</p>	
<h3>8. Рекомендована література та інші джерела</h3>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004 від 01.07.2014 р. № 1556-УІІ. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text 2. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text 3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-УІІІ. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text 4. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 р. №51/95-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 9, ст.56 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text 5. Академічна доброчесність. https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/ 6. Академічна доброчесність: як виявити плагіат та попередити шахрайство. Читати більше: https://happymonday.ua/akademichna-dobrochesnist 	

7. Добросьчність. Карпатський університет <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

8. Баланюк І.Ф., Іваночко Б.Р. Методологічні засади, принципи, методи та підходи до інвестицій в територіальних громадах // Інвестиційне забезпечення соціально-економічного розвитку територіальних громад: монографія. Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: Фоліант, 2025. 200 с. С. 20-40.

9. Баланюк І.Ф., Кузьмін Т.Л. Методологічні засади функціонування земельних відносин сільськогосподарських підприємств // Розвиток земельних відносин у сільськогосподарських підприємствах: соціально-економічний аспект: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 218 с. С. 49-72.

10. Савка М.В., Баланюк І.Ф. Методика дослідження розвитку фермерських господарств // Організаційно-економічні засади розвитку фермерських господарств в умовах трансформування аграрного сектору: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 212 с. С. 35-53.

11. Баланюк І.Ф., Черневий Ю.І., Іваночко Б.Р., Безрукий Т.М., Юхневич А.М. Методологічні засади наукових досліджень обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю в управлінні бізнесом. Актуальні питання економічних наук. 2025. №12. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16413722>

12. Баланюк І., Кузьмін Т., Шкроміда В., Гнатюк Т., Рига Б. (2025). Методологія аутсорсингу з обліку і внутрішнього аудиту у системі управління витратами та грантовою діяльністю закладів. Сталій розвиток економіки, 2 (53), 56-61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-8>

13. Баланюк І.Ф., Іваночко Б.Р. Методологічна оцінка інвестиційної діяльності та організація економічного контролю за інвестиціями у територіальних громадах // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2024. № 12. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-12-10559>

14. Савицька Л.А., Городецька О.С., Колесник І.С., Добровольська Н.В. Методологія та організація наукових досліджень: Електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс]. Вінниця : ВНТУ, 2023. 143 с.

15. Бруханський Р.Ф. Методологія наукових досліджень: навч. пос. (для студ. Спец. 071 Облік і оподаткування) / Р.Ф. Бруханський Тернопіль: Осадці Ю.В., 2022. 208 с.

16. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.

17. Пилипів Н.І., Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І. Методичний комплекс з вивчення курсу "Основи наукових досліджень" для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності, 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". Івано-Франківськ: В-во ЛІК, 2021. 51с.

18. Теорія і методологія наукових досліджень : навчальний посібник для студентів (магістрів) усіх форм навчання / Ю.Д. Костін, Т.В. Полозова, І.А. Шейко, Д.Ю. Костін. Харків : ХНУРЕ, 2021. 152 с.

19. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.

Професор Баланюк І. Ф.